

«Қарияларни қадрлаш йили» давлат дастурига шарҳ

Давлат дастури бўлиб

Давлат дастури Олий Мажлис томонидан маъқуланган 2002-2003 йилларда Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини аниқ йўналтирилган тарзда қўллаб-қувватлаш дастури билан ўзaro мустақам боғлиқ ҳада давлат тузилмалари ва Ҳукуматга қарашли бўлмаган тузилмаларнинг, жамоат ташкилотларининг («Нуроний», «Маҳалла» жамғармалари, Хотин-қизлар кўмитаси, «Қамолот» ижтимоий ҳаракати ва бошқаларнинг) тақдирларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

Давлат дастури беш бўлимдан иборат. Улардан ҳар бири қуйидаги мақсадга қаратилган ва аниқ таъбирларни ўз ичига олади: қарияларни қадрлашдан иборат ҳалқимизга ҳос асарий айналарнинг ёритишда ва тарғиб қилишда, улардан тарбиявий мақсадларда фойдаланишда оила, маҳалла, жамоат ташкилотлари, ижодий уюшмалар ҳамда оммавий ахборот воситаларининг ролини ошириш; қарияларни ижтимоий муҳозафа қилиш, уларга тиббий, санаторий-курорт, коммунал-муҳозафи ва транспорт хизматлари кўрсатишни яхшилаш борасидаги чора-тадбирларни янада кучайтириш;

ёш кексалар, пенсионерлар ва ногиронлар тўғрисида гамуҳурий қилишни кучайтириш, уларни дори-дармонлар билан таъминлаш ва уларга ижтимоий хизмат кўрсатиш даражасини ошириш; соғлом авлодни тарбиялашда, бой касбий ва ҳаётий тажрибанинг, эзу анъаналар ҳамда маданий қадриятларнинг узийлигини ва уларни ёшларга етказишда кекса авлоднинг фаол иштирок этишини таъминлаш; болалар ва ёшларни ота-оналар ҳамда кекса авлоднинг иззат-ҳурмат қилиш, қадрлаш ва улар тўғрисида гамуҳурий қилиш руҳида тарбиялаш ва таълим бериш тизимини тақомиллаштириш.

Дастур доирасида пенсионерларнинг пенсия ва ижтимоий нафақаларини ошириш, стажи илгари белгиланган энг юқори меҳнат стажидан ошувчи пенсионерлар гуруҳлари учун пенсия миқдорини янада ошириш, стажи бўйича чеклашларни бекор қилиш, коммунал харажатларга ҳақ тўлаш бўйича им-

тиёларнинг айрим турларини пенсия ёшидаги шахсларга жорий этиш, санаторий-курортларга йўланмалар, протез-ортопедия буюмлари, дори-дармонлар ва тиббий ёрдамнинг бошқа шакллари билан таъминлаш мўлжалланган. Дастурда ёш кексалар ва ногиронларга ёш кексалар билан бир қаторда тиббий ёрдам кўрсатишнинг кенгайтиришга алоҳида эътибор берилган.

Тиббий хизмат кўрсатишни яхшилаш учун бир қанча чора-тадбирлар назарда тутилган. Ёш кекса кишилар саломатлигининг мухтазам мониторингини олиб бориш, уларга зарур бўлган тиббий ёрдам кўрсатишнинг пенсия ёшидаги шахсларни ҳар йили диспансер қўрилган ўтказиш, кекса туманларда ишловчи кекса кишиларни мунтазам равишда тиббий қўрилган ўтказиш шакли этиш шуглар жумладан, туман поликлиникаларида маслаҳат-таъхис марказлари ва геронтология хоналари ташкил этиш, кекса кишилар кўпроқ фойдаланадиган дори-дармонлари маълумотларининг ўзида ишлаб чиқаришни кенгайтириш назарда тутилган.

Дастур кекса кишиларни имтиёзли асосда санаторий-курортда соғломлаштириш йосидан бир қанча чора-тадбирларни, шунингдек тегишли муассасаларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашни назарда тутиди. Фаргона вилоятидаги «Олтирарик» уруш ва меҳнат фахрийлари санаторийсини, Тошкент шаҳридаги «Нуронийлар оромгоҳи» мукамал таъмирланди, «Қосонсой» санаторийсини реконструкция қилишнинг биринчи навбатини қиша тушириш мўлжалланган, Қорақалпоғистон Республикасидаги Тахиятош ГРЭСи санаторий-профилакторийсини уруш ва меҳнат фахрийлари учун мўлжалланган санаторий этиб қайта ихтисослаштиришни назарда тутилмоқда. «Турист» санаторийсини кардиология-реабилитация маркази, «Қўқош» санаторийсини респиратор ва астмагик касалликларга чалинган кекса кишилар учун бина ва бошқа объектлар қўрилиши бошланди.

«Саҳovat», «Муруват» интэрнат уйларины мукамал таъмирлаш йосидан махусе чора-тадбирлар назарда тутилган. Дастур жамоат ташкилотларининг хенг иш олиб бориши-

ни назарда тулади. Кекса кишиларнинг махаллаларда дам олишини ташкил этиш, мамлакат ҳаётида кекса авлоднинг ролини оширишга қаратилган ҳар хил жамоатчилик тадбирларини ўтказиш шуглар жумласига кириди. Радио ва телекўрсатувлар туркумлари, оммавий ахборот воситаларидаги материаллар ва бадий асарлар, ҳар хил кўрик-танловлар ушбу масалаларга бағишланади.

«Қарияларни қадрлаш йили» давлат дастури декларатив тусда эмаслиги унинг асосий хусусиётларидан биридир. Унга қилинган ҳар бир тадбир аниқ мақсадга қаратилган, баъзири аниқ мўддатларига ва маъсул баъжарувчиларга эга, тегишли мўддий ва маъсул ресурслар билан таъминланган, пенсионерларнинг аниқ тоифалари ва кекса кишиларнинг мафазатларини аниқ йўналтирилган тарзда таъминлашга қаратилган.

Вазирлар Маҳамасининг қарорида Дастурнинг рўбга чиқарилиши учун шахсий жавобгарлик махусе ташкил этилган Республика комиссияси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисига, вилоятлар, шаҳарлар ва туманлар ҳокимларига, вазирилклар, идоралар, ҳужалик бирламалари, Ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилотлар ва жамоат ташкилотлари раҳбарларига юкланган. Улар Дастурнинг асосий вазифаси - унинг йўналтирилган ва қондаларида назарда тутилган чора-тадбирлар пираварда натижада ҳар бир пенсионернинг, кекса авлод кишиларининг турмуш шароитлари, соғлиги ва кайфиятида ижодий ақс этиши вазифаси амалга оширилишини таъминлашга шарт.

Давлат дастурини амалга оширишга 91,3 миллиард сўм миқдорида маблаг йўналтирилди, ундан 8 миллиарддан орттиги давлат бюджетдан, 79 миллиард сўмдан орттиги республика Пенсия жамғармасидан йўналтирилди. Давлат дастурининг амалга оширилиши кекса кишиларнинг моддий аҳволини сезиларли равишда мухтаамлаш, жамиятимизга ҳос булган анъаналар мувофиқ кекса авлод кишиларига алоҳида гамуҳурий ва иззат-иқром кўрсатишга асосий эътиборни қаратиш имконини беради.

2002 йил 27 январ – Ўзбекистон Республикаси Референдуми Күни

27 январ куни мамлакатимизда Ўзбекистон Республикаси референдуми бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг иккинчи палатаси парламентга айланган ҳада Ўзбекистон Республикаси Президентининг 5 йиллик ваколатини 7 йилга узарттириш масалалари умумхалқ муҳокамасига қўйилди. Ҳўш, мазкур тадбирга тайёргарлик йосидан ташкил этилган қандайд бориш-т? Жамоатчи муҳбирини Марказий сайлов комиссияси эъзоси Муҳаммад-жон Ҳўжаевдан шу ҳада сўзлаб беришни илтимос қилди:

— Шу кунгача Қорақалпоғистон республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида 14 та референдум округи ҳамда 7800 дан орттиқ референдум участкалари тузилди. Жумладан, республикамизнинг ҳорижий ваколатхоналарида 37 та референдум участкаси ташкил этилган. Умумхалқ референдумида, дастлабки маълумотларга кўра 13 миллиондан орттиқ фуқаронинг иштирок этиши кўтилмоқда.

Барча участкаларда овоз бериш бинолари талаб даражасида жиҳозланди. Фуқароларнинг иштирок овоз беришлари учун махусе кабинетлар тайёрланди, овоз бериш кутубхоналари ташкил қилиб қўйилди. Шунингдек, барча участка комиссиялари референдумда иштирок этиш ҳуқуқига эга булган фуқароларнинг рўйхатларини тайёрлаб қўйилган. Овоз бериш жойи ва вақти тўғрисида фуқароларга тақдирнома тарқатилган.

Референдум куни овоз беришнинг бориши ҳақидаги маълумотлар тезкорлик билан марказий сайлов комиссиясига узатилиши учун ягона компьютер тизими ташкил этилди. У орқали олинган маълумотлар зудлик билан кенг оммага ошкор этилади. Шунингдек, овоз бериш жараёни ва натижаларини тезкор қўзишти бориш мақсадида участка комиссиялари телефон алоқаси ўрнатилган. Имкон булмаган жойларда уяли алоқа, рация ҳамда автотранспорт воситаларидан фойдаланиш қўзишти тўтилган. Марказий сайлов комиссияси вилоятларда референдумга тайёргарлик ишларини мунтазам қўзишти борди. Барча участкаларда иш яхши йўлга қўйилган. Масалан, Андижон шаҳридаги 22, 40, 48, 98, 104-референдум ўтказувчи участка комиссиялари, Жалолқудук туманида-

ги 290, 305-референдум ўтказувчи участка комиссиялари фаолияти ўрганилганда, уларнинг барча ишларини қўнақ талаблари асосида тўғри ташкил этилгани аниқланди.

«Ўзбекистон Республикасининг референдуми тўғрисида»ги қўнулда юртимиз фуқароларининг референдумда иштирок этиши ихтиёрий ва эркинлиги белгиланган. Уларнинг хоҳиши-иродасини эркин билдиришга таъсир кўрсатишга ҳеч ким ҳақиқат эмас. Унда ҳамма тенг асосда иштирок этиши ва ҳар бир фуқаро бир

ўзига қўлай булган жойда овоз бериш имкониятини беради. Шунингдек, фуқаро бирор сабабга кўра овоз бериш босинога кела олмасе, унинг илтимосига кўра участка комиссияси аъзолари кўма қўллардан фойдаланган ҳолда уни турган жойда овоз бериши учун имконият яратадилар. Яна бир ҳолат: мабодо фуқаро мустақил равишда бюллетен тулдари олмасе, у участка комиссияси аъзолари ва кузатувчилардан бошқа ҳар қандай кишини кабинатга тақдир қилиб, ёрдам олиши мумкин.

ган пайтдан бошлаб амалга оширилади. Улар референдум ўтказувчи округ ва участка комиссиялари мажлисларида ҳозир бўлиш, референдумга тайёргарлик ишларининг боришини, овоз бериш кутубхонасининг жойлаштирилиши ҳамда муҳрланитини, овозларини санаб чиқишда ва участка комиссиясининг овоз бериш яқунлари тўғрисида баённини тузишда ҳозир бўлиш, референдум жараёнининг бориши тўғрисида маълумот олиш каби ҳуқуқларга эгадилар.

Хорижий кузатувчилар билан бир қаторда маҳаллий кузатувчилар учун ҳам қўнулда белгиланган тартибда шарт-шароитлар яратилган. Округ ва участка комиссиялари фаолиятининг ошкоралигини таъминлаш мақсадида фуқаролар ташаббускор гуруҳларидан тушган аризаларга мувофиқ маҳаллий кузатувчилар учун гувоҳнома берилган. Масалан, Фаргона вилоятида 193 нафар, Андижон вилоятида 150 нафар, Сурхондарё вилоятида 60 нафар маҳаллий фуқаролар референдумда кузатувчи сифатида қатнашадилар.

Албатта, жамиятимизда янги ўзгартирилган қўндаларнинг бир пайта бундай ҳодисаларга эъдилларининг таъсири, уларнинг муносабати муҳим аҳамиятга эга. Уларнинг қарашлари, қарорлари жамият тараққийтини маълум маънода белгилаб бериши мумкин. Айниқса, улардаги ҳуқуқий маданият, онг ҳозирги кунда ҳалқимиз учун фойдала керак булган манбадир. Улар ҳалққа мазкур референдум афзалликларини, унинг тафсилотларини ҳаққоний етказишни зарур. Зеро, эъдиллар ҳалқ билан ҳукуматни боғловчи ҳалқларидир.

Беҳзод МАМАДИЕВ эъзи олди

ЮРТ КЕЛАЖАГИ ЎЗ ҚЎЛИМИЗДА

овозга эгадилр. Айни пайта референдумда иштирок этиш ҳар бир шахсининг инсоний ва фуқаролик бурчидир. Участка комиссияларида фуқароларнинг ҳуқуқий маданиятини шакллантириш ҳамда қўнуларда уларга юқлатилган ваколатларни виждонан амалга оширишлари учун кенг тушунтиришлар олиб борилди. Фуқароларимизга миллий давлатчилигимиз ва жамиятимиз тараққийтини келажакда янги поғонага олиб чиқишда муҳим босқич булган умумхалқ референдумида фаол иштирок этишлари кенг тушунтирилди.

Овоз бериш бюллетени фуқаролар томонидан яширин овоз бериш кабинати ёки хонасида тулдирлади. Фуқаролар референдумга қўйилган масалаларни ёқлаб овоз беришга бўлсалар, уларни ўчирмайдилар. Ҳеч бир бюллетенга белги, ёзув, узарттирилган киритилган ҳолда овоз бериш қўзишти ташлайдилар. Агар фуқаро референдумга қўйилган масалага қарши овоз беришга бўлсалар, масала таърифига матнини ўчирди. Агар фуқаро ўзига берилган бюллетенини бузиб қўйсалар, комиссия унинг илтимосига кўра янгиси билан алмаштириб беради. Айрим фуқаролар референдум ўтданган куни ўз турар жойда булиш имкониятига эга бўлмасе, участка гувоҳномасини талаб қилиб олиши мумкин. Ушбу гувоҳнома фуқарога республикамизнинг истанган вилоятида

«Ўзбекистон Республикаси марказий сайлов комиссияси тўғрисида»ги Қўнунинг 5-моддаси, «Ўзбекистон Республикасининг референдуми тўғрисида»ги Қўнунинг 8-моддасида мувофиқ референдумга тайёргарлик қўриш ва уни ўтказишга доир барча тадбирларда хорижий давлатлар ва халқаро ташкилотлардан кузатувчилар қатнашини мумкин.

Мазкур референдумда АКШ, Буюк Британия, Россия, Германия, Япония, Ҳиндистон, Покистон, Хиттой, Франция, Туркия, МДҲ давлатлари, Греция, Миср каби 35 мамлакатдан 127 нафар хорижий кузатувчи қатнашини қўтилмоқда. Хорижий давлатлар ва халқаро ташкилотлар кузатувчиларининг ваколатлари улар рўйхатдан ўтказили-

ҲАЯЖОНЛИ ЛАҲЗАЛАР

Эрта ўтиб индинга бўладиган умумхалқ референдумида 251720 нафар тенгловчим боришга марта овоз бериб, жамиятимизнинг сеъсий ҳаётига бевосита арашадилар. Юртимизда амалга оширилган катта-кичик узгартирилган, янгилашлар ҳеч биригимизни бефарқ қолдирмайди. Чунки бу узгартирилган эртага бизнинг ҳаётимизга ўз таъсирини ўтказди. Шу маънода мамлакатимиз ҳаётига бўлаётган улкан воқеа - умумхалқ референдуми бир ҳаётимизга ўн ҳаётимизга қўшилди. Негакки, биз ўз ҳаётимизда илк марта Батанининг истиқболни билан боғлиқ илдий ҳаётий масала йосидан овоз берамиз. Бу эса ҳаётимизга, қўнучили ва ниҳоятда маъсулиятли ишончидир.

Тўхатощ МАМАДАЛИЕВА, М.Уйғур номидаги Санъат институти талабаси

ОЗОД ВАТАН ЖАМОЛИ

ИЖОДИЙ МУЛОҚОТ

Ёзувчилар уюшмасида андба. «Оила ва жамият» газетаси бош муҳарири Дилбар Саидованин ижодий кеҳаси бўлди. Кеҳасни уюшма раисининг биринчи ўринбосари Ҳўжаевлар Шайхов очиб, андбабининг бўғини ижодий жараёндаги ўрини алоҳида таъкидлади. Шундан сўнг Ўзбекистон Қаҳрамони ёзувчи Саид Аҳмад, танитки иждоқорлар Ойдин Ҳўжаева, Туреуноли Солиқова, Халима Худойбердиева, Мухаммад Али, Санъат Маҳмудова, олим Абдурахмон Олимбек, «Оила ва жамият» газетасининг муҳлислари ва бошқалар сўзга чиқишди. Д.Саидованин инсон ва иждоқор сифатидаги фазиаларни борасида фикр юридилар.

Халқалиқнинг 1 январ сонида чоп этилган мақолани ўқиб, ўйландим қолдим. Ростдан ҳам биз ўқитувчилар, қолаверса ота-оналар болаларимиз қалбига - «оппоқ дафтар»га нималарни биттирди? Уларнинг комил инсон бўлиб этишишлари учун нималар қилишимиз? Константин Паустовскининг «Олтин туш» китобида эртаси Алдурсен ҳақидаги аjoyиб ҳикоя бор. Ҳикояда баҳх қилинишча, буюқ эртаси эски таниши - ўрмон ҳўжалли мудирининг уйда меҳмон бўлади. Бир куни у ўрмонни айланиб юриб, қўзиқорин бодроб чиққан ялангичка дуч келади. Сўнг ҳар бир қўзиқорин тағига конфет, хурмо, турли хил ўйинчоқлар ва бошқа болалар сеъиб ўйналтирган буюмларни яшириб қўяди. Эртасига ўрмончининг беш ишар қизчаси билан қўзиқорин терниш учун уша ялангичка бордилар. Қўзиқорин тераштанларидан қизча улар тағидан боғти аjoyиб нарзаларини топиб олаверди. Қизчанингу қўзлари севингандан чакнаганин қўзиқорин эртасига азури бағишлади. Эртаси соғаларда фаршталлар қўйган, уларни эсли, олабоди ва бахтли болалар топиб олади деб қизчани ишонтирди. Урмончи бу воқеани эшитиб, эртасидан бир оз ранжиди. Еш вуҷудий алдасиб, леиди. — Йўқ, бу алдас эмас, — эътироз

«БОЛА КЎНГЛИ ОППОҚ ДАФТАР»

билдириди Андерсен. — Қизча бу воқеани умр бўйи унутмайди. Эъғуликка ва яхшиликка хайрихоҳ бўлади, кўнглидан сақийлик қўй олади. Яқинда Асака шаҳрида бир дўстимникида меҳмон бўлдим. Кеҳа яқин хонага унинг беш-олти яшар ўғли кириб келди. Эъғидаги қўйим-болаларини у ёқ-бу ёққа отиб юборди. Шайхони очиб, алдановчи кишини сиқлаб торта бошди. Отаси угаига ер-дада келди. Болакй отасига ташланди. Гиламга этиб олиб отасини тепар, оғзидан турли хил сўхлишлар чиқарди. — Эъғингиз бор, шер. Уйимизда меҳмон бор. Анвал салом беринг, — деди меҳмон ўғлига. Сўнг меҳна қараб изох берди. — Қарағега хатнашайти. Ҳар хил «прим»ларни ўрғаниб олган... Маълум бўлишича, болакй отаси ва онаси ёнида ўтириб бемалол чет эл жангари филмларини кўраркан, ундаги қаҳрамонларга тақдир қилиб, дереза ойналарини синдирибди. Ҳатто бир куни

«БОЛА КЎНГЛИ ОППОҚ ДАФТАР» (Continued)

уйга ўт қўйиб юборишига сал қопти. Ачинарлиқ шундаки, уй эгалари болакйнинг бу ҳатти-ҳаракатларини афуслиқ эмас, фахрлиқ сўзлашарди... Узингиз ўрмонга, кейинчилик бу болакйнинг бағри тош бўлмайди, деб ким қаролат бериши? Боланингу оппоқ қалбига эъғулик уруғларини экиш учун уларнинг табиғатга булган қизиқишини рағбатлантиришимиз, меҳрини қозонишга ҳаракат қилишимиз керак. Бу ҳада яна ўз таърибаларидан келиб чиқиб, фикр юритмокчиман. Бахорги таътил кунларининг бирида 5-синф ўқувчилари билан адирига саёҳат қилдик. Болалар туллар теринишли, турли хил ўтлардан тербарийлар йиғишди. Сайхонликка чиқиб тамалди қилдик. Баландликдан паства қарасан, ҳаммаёқ кафтдек кўзга яққол ташланди. Атрофга боқиб, дўстининг келтирилган хил қўла боллайсан. Ҳаво мусабфо. Ана, тайёрағоҳдан самолёт кўтарилмоқда...

Ўқувчиларнинг сон-сандоқчи саволарига шоншлай жавоб берман. — Бу катта майдонни эгаллаган жой Асака автозаводи бўлади, — дейман гурур билан, — йўлда кўшедек энги кетаётган «Тико», «Нексия», «Матиз»лар ана шу завод конвейеридан чиқди. У ерда сизларнинг акаларингиз ишлайди. Саволлар тўхтамайди...

Сафардан қайтган, ўқувчиларга ўз кўзи билан кўрган, ҳис қилган нарзаларини ишчи қилиб ёзишга топишмоқ бордим. Жуда яхши самара берди. Ўқувчиларнинг ёган иншоиларидан ёнимда қолганлар: «Чумоли боласини иситиш учун офтобга олиб чиқибди», «Юморноқиз, тўпроқни галвирада элаб, таъқарига чиқаркан», «Мен ўрик дарахтининг олдин гулдам, кейин барг чиқаришини кашф қилдим», ва ҳоказо. Мақолада муҳим масала — истаёлдо тарбиясини тўғри йўлга қўйиш муаммоси кўтарилган. Аслида фарзаларинингиз истаёлдолин бўлмайди. Фақат уларни мактаб ёшидан бошлаб тўғри тарбия қила билмоқ, мақолада айтилганидек, мурак бешдан манманликка, ўзига бино қўйишга олатилиб қўлишга йўл қўйилмаслигига оғратилган. Зеро, истаёлдо тўғри тарбия тоимаса, ўз имконидан орттироқ баҳога ружу қўйса, бу унинг заволдир.

Абдуллоҳ УРМОНОВ, Асака туманидаги 7-мактаб ўқитувчиси

ДИҚҚАТ: ЯНГИЛИК

«Аббос» гуруҳининг раҳбари, Ўзбекистонда хизмат қўриган артист Аббос Қосимовнинг юксак иждоқилик маҳорати республикамиздан ташқарида ҳам маълум. Соҳанда Тошкент шаҳрининг Шайхонтоҳур туманидаги 324-мактаб қошида санъатсевар болалар учун иккинчи йиллик ўқиш ташкил этишга қарор қилиди. Бу ерда ёшлар ўзбек миллий чолу асбоблари тарихи, назариясини, иждоқилик маҳорати каби фарзалардан сабоқ олдилар. Булдан ташқари, олабодома, саҳна маданияти, сўз санъати каби фарзалар ҳам ўқитилди. Муҳими шундаки, ўқиниши тутатанларга диплом берилди.

САҲНА НУТКИ УСТАСИ

Профессор Лола опа Ҳўжаева Маннон Уйғур номидаги Санъат институтида узоқ йиллардан бери саҳна нутки кафедраси мудирли бўлиб ишлаб келмоқда. У Ўзбекистонда хизмат қўриган маданият ходими, кўплаб шоғирларнинг устозидир. У 1939 йилда хозирги Ўзбек Миллий академик драма театрида эпизодик роллар иждоқ этиш билан ўз иждоқий фаолиятини бошлаган эди. Театрнинг бош режиссёри Маннон Уйғур ёш Лолаини ёнларига чакриб: «Кизалоқ, саҳнада бўлаётган воқеаларни диққат билан кузатиб ўтир, нуткига алоҳида эътибор қарат», дедя оғоҳландирган эди. Дастлаб Ҳамзаининг «Бой ила хизматчи»сида Мастоно ролини ўйнаганида, салобатли актёрлар курсовида доврдираб қолганини ота-поға-хоҳ асрлаб қўйди. Лола опа Аббор Хўдоётов, Шукур Бурханов, Олим Ҳўжаев, Сора Эшонтураева, Зайнаб Садриевалардек санъатимизда даргалари билан ёнма-ён, ҳамнафас рол иждоқ этишдек баҳхта сазовор бўлган эди. У Москва Театр санъати институтига ўқишга кириб, профессор Ирина Козлянинова раҳбарлигида ноткилик санъати бўйича кандидатлик диссертациясини ёқлайди.

Лола Ҳўжаева ҳар би сўзининг маъносидан тортиб, унинг турфа товланларини топиш учун билим ва истаёлдо зарур деб ҳисоблайди. Сўзини жонли ва таъсирли даражага олиб чиқиш учун тинмай машқ қилиш зарурлигини таъкидлайди. Талабалар устозининг бир нечта китоблари ва услубий қўланмаларидан унумли фойдаланишмоқда. Агар илмингга таъйиб, исботи ишонч билан дадил

Икки оғиздин сўзи

сўзламас экансан, сени ҳеч ким тингламайди, эзмаланиб беҳуда вақт сарф этма, — дейдилар Лола опа шоғирларига. Устоз билан ноткилик, актёрлик ва режиссёрлик маҳорати, дунёвий-диний илмлар, тарих ва алломалар ҳаёти ҳақида бемалол соғлаб сўхбатлашиш мумкин. Санъат институти талабалари Л.Ҳўжаева раҳбарлигида бир неча спектакллари саҳнага қўйилган. Шоғирларидан А.Қузнин Ярославлдаги Еш томоша билан театри бош режиссёридир. Владимир Ричентур Товстоногов театрида, Роман Ткачук Сатира театрида, Вадим Траковский Германияда, Райле Булатова Норвегияда, Владимир Ледогоров Австрали-

Башорат БОБОНАЗАРОВА, Санъат институти катта ўқитувчиси

«ЎЗБЕК АДАБИЁТИ ТАРИХИ»

ПОКИСТОНДА ЧОП ЭТИЛДИ

Умри одамларга яхшилик қилиш билан ўтган инсонларнинг номи, эзгу ишлари узоқ йиллар уни билган замондошлари, авлодлар хотирасида яшайди. Машхур адабиётшунос олим, устоз Натан Маллаев шундай азиз зотлардан биридир. Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университетида атоқли олимнинг 80 йиллиги тантана билан нишонланди. Юбилей маросимини университет ректори профессор Баҳром Қодиров бошқарди. Натан Маллаевнинг умр

йўли, дарслик, монография ва илмий рисоладалари - адабиётшунослик илмининг ва педагогикамиз тараққийтига қўшган салмоқли хиссаси ҳақида Урганч давлат университети профессори Х.Абдуллаев, профессор Х.Ҳомидов, Наманган давлат университетининг доценти М.Сулаймонов, адабиётшунос олима К.Муллахўжаева ўз маърузаларида кенг тўхталдилар. Академик Мазлума Аскарлова, профессорлар - А.Хайитметов, Т.Бобоев, Ф.Мусина, Ф.Мунонов, доцентлар - Л.Халилов, Н.Хотамов, А.Умаров устоз тўғрисидаги хотираларини сўзладилар. Доцент, расом Янис Салпинкиди эса хотираларини гапириб, факултет музейига устозининг ўзи яратган портретини тақдим этди. Н.Маллаевнинг «Ўзбек адабиёт тарихи» асарининг Покистонда - Пешовар шаҳрида форс тилида 4ч жилда босилиб чиққанлиги олим иждоқий меҳнатининг Ватанимиздан ташқариларда ҳам кадр топаётганидан бир далилат бўлди.

С.МАХМУД

